

PLANBESKRIVELSE
DETALJREGULERING FOR DALEN
PLANNR. 1130 2018 01 – STRAND KOMMUNE

15. MAI 2018

SAKEN GJELDER

Aros Arkitekter har på vegne av Stangeland Maskin AS utarbeidet forslag til ny reguleringsplan for Dalen sandtak og steinbrudd. Stangeland Maskin har overtatt driften etter Dalen sandtak, som har drevet uttak av masser her i flere tiår.

Formålet med reguleringen er å samle gjeldende reguleringsplaner for sandtak og steinbrudd til en plan, samt å legge til rette for en mindre utvidelse av sandtaket og å endre plassering/utbredelse på en del av steinbruddet i forhold til gjeldende plan.

GJELDENE PLANER

Reguleringsplan 1130 98-5 Utvidelse av Dalen sandtak

Vedtatt 17.12.1998. Omfatter et areal på ca 65 daa som er regulert til sandtak med tilhørende adkomstvei og siktsoner.

Reguleringsplan 1130 09-6 Dalen sandtak

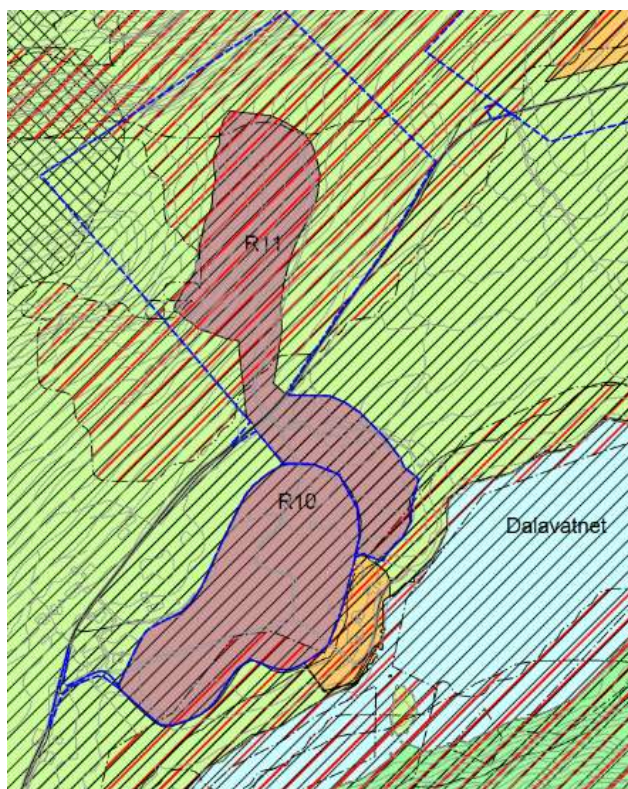
Vedtatt 22.04.2009. Planen omfatter en utvidelse av eksisterende sandtak samt nytt område for steinbrudd nord for Dalavegen.

Kommuneplan for Strand kommune

I gjeldende kommuneplan er planområdet avsatt til masseuttak og landbruks-, natur- og friluftsområde.

Hele området er også en del av en større hensynssone for friluftsliv, mens området sørøst for Dalavegen er del av hensynssone for grønnstruktur. Like utenfor planområdet langs Dalavatnet er det vist hensynssone for landskap. Her er det også vist fare for flom, som strekker seg litt inn i område regulert til sandtak.

Nord/vest for Dalavegen er det markert ras- og skredfare innenfor største delen av planområdet. Helt oppe i nordvestre hjørne er det også vist nedslagsfelt for drikkevann (Regnarvatnet).

Utsnitt fra kommuneplan for Strand kommune

BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET

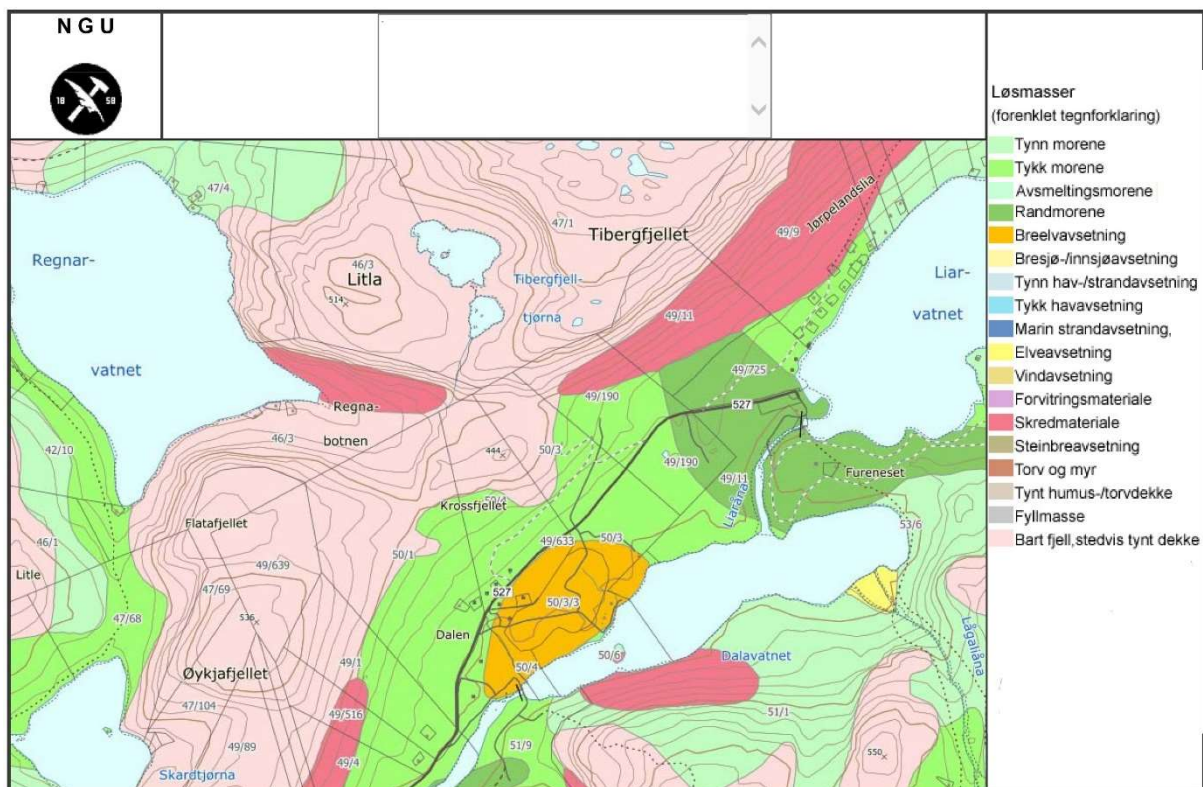
Beliggenhet

Planområdet består av del av gnr. 50 bnr. 3 og gnr. 49 bnr. 190, og ligger på begge sider av Dalavegen like ved Dalavatnet, sør for Fureneset.

Topografi og grunnforhold

Dalen er som navnet tilsier en ganske smal dal mellom to fjell. Eksisterende sandtak er beliggende i dalbunnen nær vannet hvor det er relativt flatt. Steinbruddet er lokalisert i fjellsiden som vender mot sør/øst.

Løsmassekart fra Norges Geologiske undersøkelser viser at sandtaket ligger på en breelvavsetning omgitt av et tykt morenebelte. Disse moreneavsetningene strekker seg inn i område regulert til steinbrudd, som for øvrig består av bart fjell med stedvis tynt dekke. Som man lett kan observere i terrenget ligger det også mye skredmateriale i fjellsidene rundt steinbruddet.

Vegetasjon

I fjellsiden der steinbruddet er etablert er det svært skrinn vegetasjon, i hovedsak lyng og gress med innslag av bjørk og eier. På andre siden av veien hvor sandtaket ligger er det dyrket mark med gressvegetasjon, og noe skjermplenting ned mot Dalavatnet. Vegetasjonen har ingen større biologisk eller estetisk verdi.

Bebyggelse

Det er ingen eksisterende bebyggelse innenfor planområdet, bare mindre, flyttbare brakker/containerer tilknyttet driften. Nærmeste boligbebyggelse består av gårdstun og ligger like nord for sandtaket. Det ligger også noen fritidsboliger rett sør for sandtaket ned mot Dalavatnet.

Biologisk mangfold

I fjellsidene nord og vest for steinbruddet finnes en relativt stor bestand av orrfugl. Lengre innover i fjellområdet finnes også villrein. Innenfor selve planområdet er landskapet så påvirket av menneskelige inngrep at det er svært begrenset potensiale for biologisk mangfold.

Kulturminner

Det er ingen registrerte kulturminner innenfor eller i umiddelbar tilknytning til planområdet. Nærmeste kjente kulturminne er to Sefrak-registrerte bygninger på Fureneset.

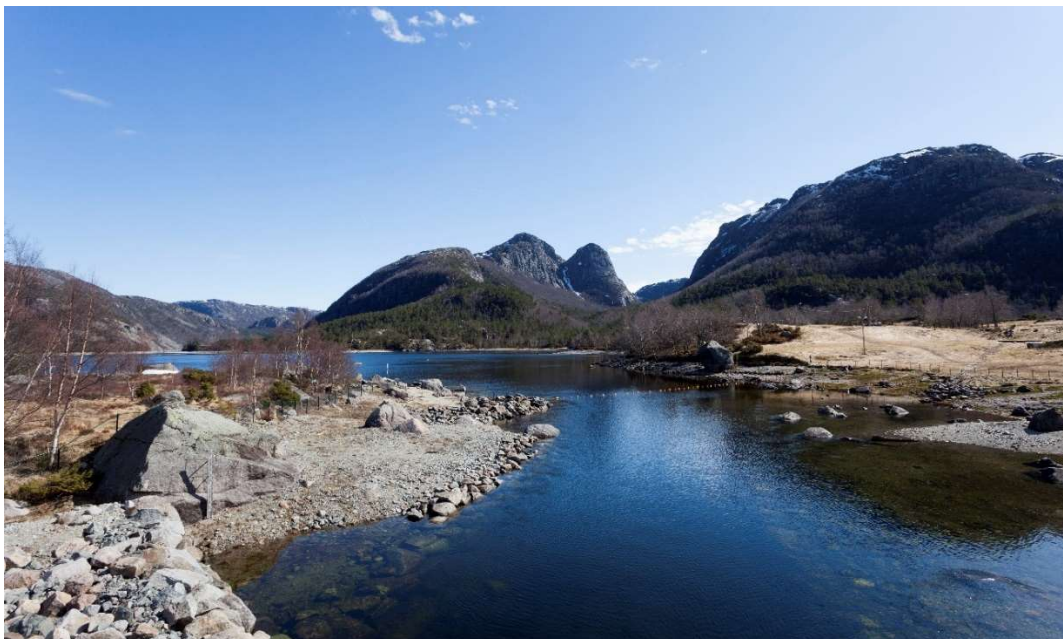
Landbruk

Det pågår i dag småskala landbruksdrift i området. Mesteparten av planområdet er registrert med potensiale for gjengroing. Kun områdene langs Dalavegen og rundt sandtaket er registrert som jordbruksområder, men det foregår noe beiting av fjellsidene rundt steinbruddet.

Området som foreslås omregulert til utvidelse av sandtak har god jordkvalitet.

Friluftsliv

Planområdet ligger i utkanten av et større sammenhengende friluftsområde av regional verdi, i henhold til FINK (Fylkesdelplan for idrett, natur og friluftsliv). Deler av fjellområdene rundt planområdet er tilrettelagt for friluftsliv, med blant annet en stor parkeringsplass og oppmerkede turløyper.

BESKRIVELSE AV PLANFORSLAGET

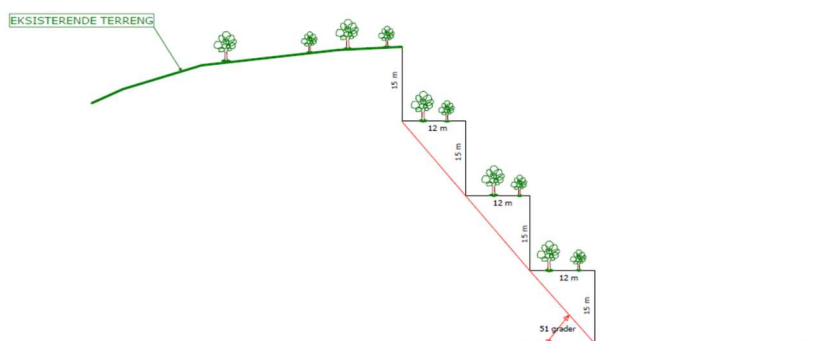
Steinbrudd

Steinbruddet er allerede delvis uttatt, og tidligere drift har ikke vært helt i tråd med gjeldende reguleringsplan. Dette skyldes antagelig at gjeldende plan ble utarbeidet uten at det var gjort grunnundersøker, og at det i ettertid viste seg å være mindre gode masser/vanskelige driftsforhold i deler av regulert område. Driften er derfor nå stoppet opp i påvente av å få godkjent ny reguleringsplan. Areal regulert til steinbrudd søkes i ny plan redusert fra ca 46 daa til ca 36 daa.

Nytt planforslag legger opp til at videre drift av steinbruddet skal skje mot nordvest, i stedet for sørover ut mot Dalavegen. Bruddet vil da bli mindre synlig for omgivelsene pga at terrenget ut mot veien beholdes og bruddet legges rundt/bak Krossfjellet. Massene i dette området er også bedre egnet og lettere å ta ut enn i det området som opprinnelig var regulert til masseuttak.

Eksisterende bruddkanter er sprengt i ett stykke, uten paller/avsatser. Disse er også lagt helt inntil steinur i nord, noe som gjør at det ikke er mulig å gå lengre bakover for å lage paller. Fremtidige bruddkanter er planlagt i tråd med nye anbefalinger fra Direktoratet for Mineralforvaltning, dvs maks pallehøyde 15 meter og minst 12 meter dybde på pallene. Dette vil gjøre det mulig å etablere vegetasjon som demper inntrykket av bruddkantene. Vegetasjon som plantes må være stedlige arter, fremst bjørk og eier og evt furu. Pallene fungerer også som en sikkerhet mot utrasing av stein fra bruddkantene.

Sandtak/deponi

Dalen sandtak er hovedleverandør av sand til Dalen betong, og har vært i drift siden ca 1950/60-tallet. Uttaksområdet har allerede blitt utvidet i flere etapper. Det opprinnelige sandtaket er tilbakeført og tatt i bruk som jordbruksjord. I forbindelse med ny regulering søkes det om å ta med siste del av sandressursen som ligger mellom eksisterende sandtak og Dalavegen.

Trafikk

Det forventes å være omtrent samme trafikkmengde til/fra området som ved dagens drift. Grunnet at uttaksarealet og dermed også -volumet er redusert, vil total trafikkmengde gjennom driftsperioden gå ned. Totalt sett vil mengden masser som kan tas ut bli redusert med over 650.000 m³ som følge av at reguleringsplanen endres med innsnevring av område til steinbrudd og utvidelse av sandtak.

Antall biler per døgn er beregnet til et gjennomsnitt av 11 lastebillass fordelt på en driftstid på 20 år.

Adkomst vil skje via etablerte avkjørsler til Dalsvegen. Veggen er smal og lite trafikert, og det er tilfredsstillende sikt ved avkjørslene.

Landbruk

Planforslaget innebærer en midlertidig omdisponering av landbruksområde til masseuttak. Området der steinbruddet ligger er vanskelig tilgjengelig og lite egnet for landbruksdrift, og brukes bare sparsomt som utmarks-/fjellbeite. Sanduttaket ligger på god jordbruksjord, men i et svært fragmentert område med små teiger og dårlige muligheter for lønnsom drift. Når sanduttaket er avsluttet vil hele det berørte området fremstå som en større sammenhengende dyrket mark.

Under driftsperioden vil ca. 30 – 40 daa dyrka mark være ute av drift så lenge tiltaket pågår.

Det vil kunne vært mulig å dyrke opp arealet i bunn av steinbruddet også etter endt uttak, men dette vurderes å ikke være aktuelt per nå.

Risiko for steinskred

Området er utsatt for steinskred, noe som er tydelig allerede ved en visuell bedømmning av landskapet. Eksisterende steinbrudd grenser inntil en større steinur, og det vil måtte utvises stor forsiktighet for å unngå å utløse steinskred i forbindelse med sprengning.

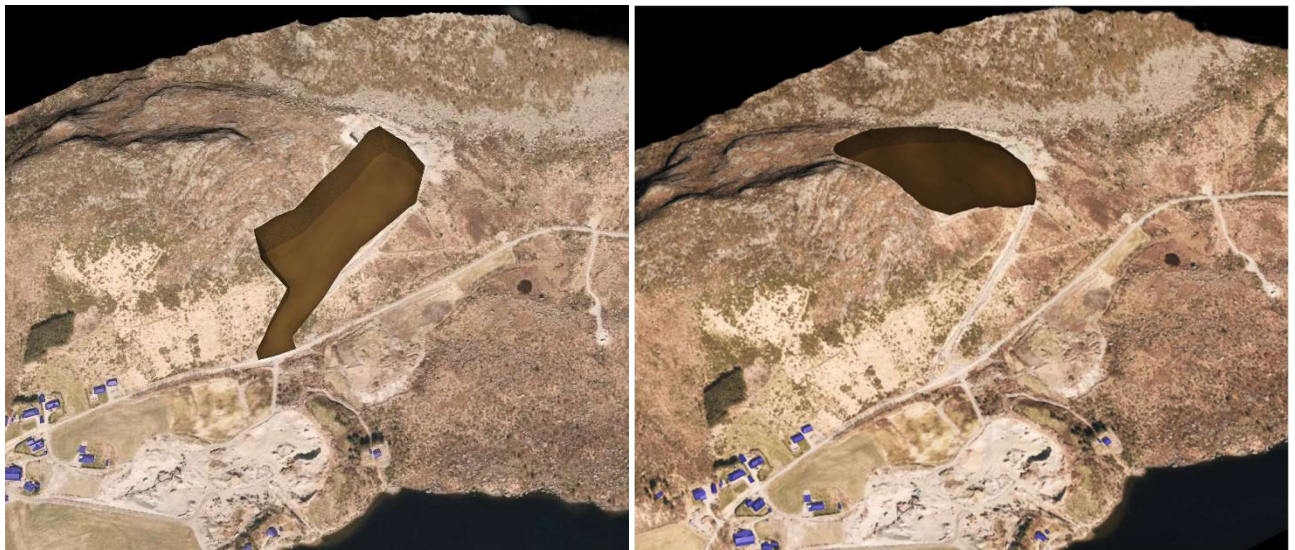
Hensyn til biologisk mangfold

Det er ikke registrert sårbare arter innenfor planområdet. Siden driften allerede har pågått i flere årtier, kan det konkluderes med at dyre- og fugleliv i området har tilpasset seg til det som er av støy fra tiltaket. Det vurderes derfor ikke å være behov for spesielle hensynstiltak.

For å unngå partikkelavrenning til Dalavatnet som kan skade vassdragsmiljøet, er det stilt krav om sedimentasjonsbasseng som skal fange opp overvann som renner ut fra området før det slippes ut i vassdraget.

Estetikk og landskapstilpasning

Steinbruddet fremstår i dag som et åpent sår i landskapet, og det er ønskelig at dette skjules bedre. Gjeldende plan åpner opp for et stort sammenhengende uttak helt fra vegen, mens nytt planforslag begrenser uttaksområdet og plasserer det lengre vekk fra veg. Se sammenligning under av godkjent uttaksområde (til venstre) og omsøkt nytt uttaksområde (til høyre).

For å få området best mulig integrert i omgivelsene etter avsluttet drift, stilles det krav om at bruddkanter skal avsluttes med brede paller og beplantning med stedegen vegetasjon (bjørk/einer).

I tillegg planlegges det at overskuddsmasser som i dag er lagt ut på nedsiden av adkomstvei til bruddet blir planert ut, med unntak av en voll som står igjen for å hindre støy og innsyn, og som skal beplantes. Dette vil ha stor betydning for hvordan området oppfattes fra omgivelsene.

Bilder tatt fra Dalavegen og fra speiderhytta på Foreneset viser at inngrepet allerede er godt synlig i terrenget. Videre drift vil fokusere på å redusere denne synligheten. Planting i fremkant av bruddet vil være et godt tiltak i så måte og vil kunne gjøres allerede nå mens bruddet er i drift.

Når det gjelder sandtaket er det ikke like iøynefallende i landskapet, og det viktigste tiltaket her blir å lukke de arealene som er ferdig tatt ut snarest mulig.

KUNNGJØRING AV PLANOPPSTART

Planoppstart ble varslet den 27.02.2018 med brev til berørte naboer og offentlige myndigheter, samt annonse i Strandbuen og på kommunens hjemmesider.

Det kom totalt inn 5 merknader.

NVE skriver i epost datert 08.03.18 at de har mottatt varselet og ikke kan se at det er bedt om spesiell bistand eller avklaringer i forbindelse med planen. NVE har derfor ikke behandlet merknaden, men sender over sine generelle innspill og anbefalinger i forbindelse med reguleringsarbeid.

Statens vegvesen skriver i brev datert 09.04.2018 at vei, avkjørsler og kryss skal utformes iht. håndbøker N100 og V121. Valg av dimensjoneringsklasse skal redegjøres for i planbeskrivelsen. Det må sikres i bestemmelser at alle tiltak som berører fylkesveinettet skal oversendes vegvesenet for gjennomsyn. Frisikt må reguleres inn og målsettes, og det skal legges inn byggegrense 15 meter fra senterlinje på Fv 527. Det må også reguleres inn et belte på 3 meter langs Fv 527 med formål «annen veggrunn». Gjeldende retningslinje for støy må legges til grunn ved planleggingen.

Forslagsstillers kommentar:

Merknadene er fulgt opp og innarbeidet i planforslaget.

Fylkesmannen i Rogaland skriver i brev datert 19.03.2018 at det er positivt at det utarbeides en samlet plan for området. Det påpekes imidlertid at varslet område er langt større enn hva som er avsatt til masseuttak i gjeldende kommuneplan. En utvidelse av uttaket i strid med kommuneplanen vil være konfliktfullt og frarådes. I stedet anbefales kommunen å gjøre en helhetlig vurdering av hvilke områder i kommunen som skal benyttes til denne type virksomhet i forbindelse med den pågående kommuneplanprosessen.

Dersom kommunen likevel vil gå videre med detaljreguleringen må det vurderes om tiltaket medfører krav om konsekvensutredning etter KU-forskriften. Forhold til naturmangfoldloven må vurderes og bestemmelsene må sette krav til at tiltaket ikke skal medføre avrenning og partikkelforurensning til Dalavatnet.

Forslagsstillers kommentar:

Plangrensen er satt for å overlape gjeldende planer, som også omfatter et større område regulert til landbrusformål. Nytt område for steinbrudd vil bli ca 10 daa mindre enn tidligere regulert område, mens sandtak utvides med ca. 9 daa. Totalt sett vil uttaksområdet dermed øke med mindre enn 10 daa, noe som vurderes å være kun en mindre justering i forhold til kommuneplanen. Det er heller ikke stort nok til å utløse krav om KU.

For vurderinger etter naturmangfoldsloven og i forhold til støy og støv, se planbeskrivelsen.

Naturvernforbundet i Strand skriver i brev datert 08.04.2018 at de har få kommentarer angående sanduttak på nedsiden av veien, men en del merknader angående steinbruddet. Dalen steinbrudd ligger like ved kommunens mest brukte friluft- og utfartsområde, og det vil være veldig viktig at steinbruddet blir minst mulig synlig for utfartsområdet. Enda mer viktig vil det være at det lar seg gjøre å beplante/reetablere vegetasjon etter at tiltaket avsluttes. Dette for å unngå et stort åpent sår i landskapet for all fremtid.

Det er allerede skapt et relativt stort inngrep landskapsmessig, og det er tatt ut masser utenfor grensene for dagens steinbrudd. Med ny reguleringsplan vil det derfor være viktig å sikre at synligheten av steinbruddet blir mindre og ikke større. Totalarealet på steinbrudd bør heller ikke øke.

For å muliggjøre gjenplantning av bruddkantene er det svært viktig at vinkelen på bruddkantene ikke bør være brattere enn 45 grader, og tersklene bør ikke være mer enn 3x3 meter. Bredden på tersklene må dog ikke være mindre enn 3 meter, da det vil bli vanskelig å få noe til å gro på smalere hyller. Blir høyden på tersklene for høye vil det for all fremtid være stor fare for at mennesker og dyr kan falle utfor med fatale følger, noe som medfører at området må gjerdes inn.

Forslagsstillers kommentar:

Arealet til steinbruddet blir redusert med ca. 20% i forhold til tidligere godkjent areal. Når det gjelder høyde og bredde på terskler må disse følge krav fra Direktoratet for Mineralforvaltning. Dette tilsvarer ca. 51 graders helning, som vil bli beplantet med stedefegen vegetasjon. Bratte partier må gjerdes inn.

Ragnar Oftedal skriver i brev datert ... at deler av planområde går inn på hans eiendom uten at det er avtale om dette, og at dette må strykes fra planen da det ikke foreligger noen avtale mellom ham og tiltakshaver. Han skriver også at han opplever planvarselet som mangelfullt og med for lite informasjon.

Oftedal påpeker at Dalavegen er smal og ikke dimensjonert for vogntog og lastebiler som brukes i pukkverket. Veien har blitt delvis ødelagt av tungtrafikk fra masseuttaket de siste to årene, og han etterspør tiltak som skal forhindre at dette ikke skjer i fremtiden. Trafikken fra pukkverket går også gjennom tunet til gnr. 50 bnr. 1, og anmodninger om fartsreduksjon ved kjøring gjennom tunet har ikke blitt tatt hensyntatt. Det må iverksettes fartsdempende tiltak der veien går gjennom gardstun. Trafikkulempene for beboere og andre brukere av veien har økt betydelig etter at masseuttaket fikk nye eiere. Veggen blir mye benyttet av hytteeiere og friluftinteresserte, blant annet speideren.

Steinbruddet består i tillegg til steinbrudd av deponi for overskuddsmasser. Deponiet er ikke i samsvar med godkjent driftsplan. Her er det observert asfaltrester og betongslam som krever godkjenning etter forurensningsloven for lagring/mellomlagring. Sedimentavrenning fra deponiet går også ut over reguleringsgrenser. Oftedal stiller spørsmål om hvilke restriksjoner som er pålagt når det gjelder sedimentfangst, og påpeker manglende kontroll på dette da Dalavannet ved ett tilfelle har blitt gråfarget av sedimenter etter en flomsituasjon.

Det påpekes også at situasjonen i dagens brudd når det gjelder paller og skråninger i bruddkanter ikke er i samsvar med driftsplan. Dersom dagens paller skal utjevnes og utformes i henhold til driftsplan må det tas ut ytterligere masser mot Regnarvatnet, som er en drikkevannskilde. Grense mot nedbørsfelt til vannet må fastsettes i plankart.